

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 29 januari 2024
(OR. en)

5908/24

DEVGEN 13
SAN 49
ACP 15
RELEX 123
SUSTDEV 14
ONU 11
CONUN 26

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	29 januari 2024
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	5495/24
Betreft:	Mondiale gezondheidsstrategie van de EU – Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld - Conclusies van de Raad (29 januari 2024)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de mondiale gezondheidsstrategie van de EU – Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld, die de Raad tijdens zijn 4003e zitting, op 29 januari 2024, heeft goedgekeurd.

**Conclusies van de Raad over de mondiale gezondheidsstrategie van de EU
– Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld**

1. De Raad van de Europese Unie is ingenomen met de mededeling van de Commissie over de mondiale gezondheidsstrategie van de EU – Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld.¹ De Raad bevestigt andermaal dat de EU en haar lidstaten voortrekkers zijn bij de bevordering van de mondiale gezondheid, tezamen met partners, uitgaande van solidariteit, menselijkheid, rechtvaardigheid, gendergelijkheid en eerbiediging van de mensenrechten.
2. De Raad onderschrijft dat het hoogst haalbare niveau van lichamelijke en geestelijke gezondheid een mensenrecht is, en onderstreept dat gezondheid een voorwaarde is voor duurzame ontwikkeling en zwaar weegt op de veiligheid, stabiliteit en welvaart van elke samenleving, ook binnen de EU. De Raad onderkent dat het voor een goede gezondheid voor iedereen, cruciaal is dat gendergelijkheid een feit wordt en dat schadelijke genderstereotypen, stigmatisering en discriminatie worden bestreden. Mondiale volksgezondheid vraagt om doeltreffend multilateralisme en inclusieve partnerschappen met meerdere belanghebbenden, en is een essentiële pijler van het externe beleid van de EU en ook wezenlijk voor het versterken van de op regels gebaseerde internationale orde. De Raad benadrukt voorts dat de EU en haar lidstaten er bij uitstek voor moeten helpen zorgen dat de mondiale volksgezondheid bovenaan de internationale agenda blijft staan.

¹ Doc. 15585/22 - COM(2022)675: Mededeling van de Commissie: Mondiale gezondheidsstrategie van de EU – Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld.

3. De Raad benadrukt dat er gezien de lessen uit de COVID-19-pandemie en andere volksgezondheids crises, en gezien de mondiale gezondheidstrends, de drievoudige planetaire crisis van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en verontreiniging, en de snel veranderende geopolitieke omgeving, het vraagstuk mondiale gezondheid een nieuwe aanpak vergt. Met zo'n nieuwe aanpak kan de volksgezondheid worden bevorderd en beschermd door wereldwijde bedreigingen ervan te voorkomen, door zich op die bedreigingen voor te bereiden en ze te bestrijden, en door gezondheidszorgstelsels te versterken, de universele gezondheidszorg te bevorderen, gezondheidsbepalende factoren aan te pakken, en een gezond leven en gezond welzijn te bevorderen, dit alles in overeenstemming met de Agenda 2030 en de bijbehorende duurzameontwikkelingsdoelstellingen.
4. De Raad herinnert aan de mededeling van de Commissie van 2010² en de conclusies van de Raad³ over de rol van de EU in de volksgezondheid in de wereld, en onderstreept dat de EU met politiek leiderschap, financiële bijdragen en technische expertise aanzienlijk heeft bijgedragen aan de redding van mensenlevens en de bevordering van de volksgezondheid in de wereld. Mondiale volksgezondheid is een pijler van de Global Gateway⁴ en een centraal thema in de mondiale, regionale en bilaterale partnerschappen van de EU, onder meer via de totaalaanpak van onderzoek en innovatie⁵ en verschillende Team Europa-initiatieven. De Raad blijft zich inzetten voor beleidscoherentie en een mensenrechtengerichte aanpak, en onderkent voorts dat de bijdragen van de EU aan de volksgezondheid in de wereld verder reiken dan de gezondheidszorg, en wel onder meer naar zaken als vrede en veiligheid, landbouw, klimaat en milieu, onderwijs, onderzoek en innovatie, voeding en voedselzekerheid, sociale bescherming, handel en water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WASH).

² Doc. 8281/10 - COM(2010)128: Mededeling van de Commissie: rol van de EU in de volksgezondheid in de wereld.

³ Doc. 9644/10 - Conclusies van de Raad over de rol van de EU ten aanzien van de volksgezondheid in de wereld.

⁴ Doc. 14675/21 - JOIN(2021)30: Gezamenlijke mededeling: de Global Gateway.

⁵ Doc. 8979/21 - COM(2021)252: Mededeling over de totaalaanpak voor onderzoek en innovatie.

5. De Raad herinnert aan recente conclusies van de Raad waarin gepleit wordt voor versterking van het multilateralisme⁶, uitdrukkelijk wordt stilgestaan bij de wereldwijde volksgezondheid in het kader van de versterking van de Europese gezondheidsunie⁷, de leidende, coördinerende en normatieve rol van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de wereldwijde volksgezondheid wordt onderstreept⁸, wordt gewezen op het belang van de “één gezondheid”-benadering⁸, de bestrijding van antimicrobiële resistentie⁹ en toegang tot WASH¹⁰, en waarin voorts gewezen wordt op het verband tussen gezondheid, welzijn en economische groei¹¹, gecommitteerd wordt aan bescherming van alle kinderen¹² en aan bevordering van de inclusie en betrokkenheid van jongeren¹³, uitdrukking wordt gegeven aan de ambitie van de EU om in 2050¹⁴ klimaatneutraal te zijn, en wordt opgeroepen desinformatie tegen te gaan¹⁵. Voorts herinnert de Raad aan het beginsel dat niemand aan zijn lot mag worden overgelaten en aan gelijkheid, alsmede aan de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling¹⁶, met daarin de nadruk op mondiale volksgezondheid als onderdeel van de beleidsaanpak van de EU voor de Agenda 2030, en dat de EU zich blijft inzetten voor de bevordering, bescherming en naleving van alle mensenrechten en voor de volledige en effectieve uitvoering van het actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD) en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en voor de bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in dit verband. De EU beklemtoont daarom haar toewijding aan het bevorderen, beschermen en naleven van de uitoefening van het recht van eenieder om volledige zeggenschap te hebben en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die zijn of haar seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. Ook benadrukt de EU de noodzaak van universele toegang tot hoogwaardige, betaalbare en volledige informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, educatie – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorg.

⁶ Doc. 10341/19 - Conclusies van de Raad over EU-optreden ter versterking van een op regels gebaseerd multilateralisme.

⁷ Doc. 14886/21 - Conclusies van de Raad over de versterking van de Europese gezondheidsunie.

⁸ Doc. 12957/20 - Conclusies van de Raad over de rol van de EU bij het versterken van de Wereldgezondheidsorganisatie.

⁹ Doc. 9112/20 - Conclusies van de Raad over Speciaal verslag nr. 21/2019 van de Europese Rekenkamer.

¹⁰ Doc. 13440/21 - Conclusies van de Raad over water in het externe optreden van de EU.

¹¹ Doc 13432/19 - Conclusies van de Raad over de economie van het welzijn.

¹² Doc. 10024/22 - Conclusies over de EU-strategie voor de rechten van het kind.

¹³ Doc. 8629/20 - Conclusies van de Raad over jongeren in het externe optreden.

¹⁴ Doc. 5263/21 - Conclusies van de Raad over klimaat- en energiediplomatie: verwezenlijking van de externe dimensie van de Europese Green Deal.

¹⁵ Doc. 14064/20 - Conclusies van de Raad over het versterken van de weerbaarheid en het bestrijden van hybride dreigingen, waaronder desinformatie, in de context van de COVID19-pandemie.

¹⁶ Doc. 10108/17 - De nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling (2017): “Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst”.

Het werk moet worden gestuurd door het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024¹⁷, de conclusies van de Raad over het jongerenactieplan in het externe optreden van de EU¹⁸ en de strategie inzake de rechten van personen met een handicap¹⁹. De Raad neemt er nota van dat de Europese Commissie strategieën voor gendergelijkheid²⁰ en gelijkheid van lhbtqi'ers²¹ heeft aangenomen, alsook het EU-genderactieplan (GAP) III – “Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU” 2021-2025, die in de conclusies van het voorzitterschap werden verwelkomd.

6. De Raad benadrukt dat de EU en haar lidstaten, binnen hun respectieve mandaten en bevoegdheden, de gelegenheid moeten benutten om hun impact als mondiale en regionale speler te versterken, teneinde concreet en meetbaar bij te dragen aan een gezondere en veiligere wereld, ook in kwetsbare, crisis- en conflictsituaties. In dit verband pleit de Raad voor een ambitieuzere, alomvattende aanpak, met daarin de nadruk op het redden van levens en het verminderen van het ontstaan en de verspreiding van ziekten, maar ook op bevordering van gezondheid en welzijn, geestelijke gezondheid inbegrepen, en op bestrijding van discriminatie en stigmatisering van met name vrouwen en meisjes, kinderen en jongeren, ouderen, personen met een handicap, lhbtqi-personen, inheemse volkeren en personen en gemeenschappen in kwetsbare en gemarginaliseerde situaties, en van migranten- en ontheemde bevolkingsgroepen. De Raad verbindt zich ertoe om meervoudige en elkaar overlappende vormen van discriminatie te bestrijden, een op de mensenrechten gebaseerde aanpak te waarborgen, en ongelijkheden aan te pakken. Daartoe moeten de drie complementaire prioriteiten van de strategie als leidraad dienen:

- a) **Mensen hun leven lang een betere gezondheid en een groter welzijn bieden** - zodat mensen ziekte kunnen voorkomen en gezond kunnen blijven - waartoe onder meer sector- en samenlevingsbrede maatregelen nodig zijn ten aanzien van gezondheidsbepalende factoren zoals klimaat en milieu, en verder onderwijs en WASH, de bestrijding van armoede, ongelijkheid en genderongelijkheid, voorkoming en aanpak van humanitaire crises, een verbeterde toegang tot veilige, toereikende, voedzame en gezonde voeding, en bestrijding van tabaksgebruik en schadelijk alcoholgebruik als risicofactoren voor ziekte en sterfte;

¹⁷ Doc. 7029/20 - JOIN(2020)5: EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024.

¹⁸ 15322/22 - Conclusies van de Raad over het jongerenactieplan in het externe optreden van de EU.

¹⁹ Doc. 6268/21 - COM(2021)101: Unie van gelijkheid: strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030.

²⁰ Doc. 6678/20 - COM(2020)152: Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025.

²¹ Doc. 13081/20 - COM(2020)698: Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers 2020-2025.

- b) **Gezondheidszorgstelsels versterken en universele gezondheidszorg bevorderen** - om zo billijke toegang tot hoogwaardige, toegankelijke, aanvaardbare en beschikbare gezondheidsdiensten te verbeteren, ook tot diensten voor seksuele en reproductieve gezondheidszorg, met bijzondere aandacht voor eerstelijnsgezondheidszorg, participatie en betrokkenheid van de gemeenschap, essentiële volksgezondheidstaken, onderzoek en digitalisering, geschoolde en voldoende gezondheidswerkers, billijke toegang tot betaalbare hoogwaardige gezondheidsproducten, onder meer via lokale productie, en voorts een passende en duurzame financiering van de gezondheidszorg, onder meer door binnenlandse financiering van gezondheidszorg, transparantie, verantwoordingsplicht en integriteit te bevorderen en corruptie te bestrijden;
- c) **Bedreigingen voor de volksgezondheid zoals pandemieën voorkomen en bestrijden via een “één gezondheid”-benadering** – om te voorkomen dat er volksgezondheids crises met alle gevolgen voor de volksgezondheid, de samenleving en de economie uitbreken en indien dit toch gebeurt om de omvang ervan te beperken – onder meer dankzij een grotere veerkracht en doeltreffende preventie-, paraatheids- en responsmechanismen, met inbegrip van geïntegreerde en op samenwerking gebaseerde surveillance en monitoring, alsmede dankzij versterking van het zorgpersoneel, betere toegang tot medische tegenmaatregelen, vrijwillige overdracht van technologie, opvulling van lacunes in de mondiale governance, een juridisch bindende pandemieovereenkomst²² en een sterkere Internationale Gezondheidsregeling, opvoering van de strijd tegen antimicrobiële resistentie, en waarborging van leiderschap op nationaal, regionaal en mondiaal niveau.

²² Besluit (EU) 2022/451 van de Raad, besluit SSA2 van de WHA (5).

7. De Raad merkt op dat de strategie een nieuw paradigma vormt waarbij alle relevante onderdelen van het extern beleid betrokken zijn, met ook een sterke link naar het interne beleid. Voor een succesvolle uitvoering is een innovatieve, geïntegreerde, gecoördineerde en empirisch onderbouwde aanpak nodig, en nieuwe en verschillende manieren van denken en werken, waarbij kennishiaten worden aangepakt en gezorgd wordt voor samenhang tussen binnenlandse en internationale EU-maatregelen. Dit betekent dat onder meer het multilaterale systeem moet worden versterkt en billijke en wederzijds voordelige mondiale, regionale en bilaterale partnerschappen moeten worden bespoedigd, op basis van solidariteit, gedeelde verantwoordelijkheid en medeverantwoordelijkheid, waarbij paraatheid, veerkracht en open strategische autonomie worden bevorderd en in alle beleidsmaatregelen een multisectorale, gezondheidsbenadering wordt gehanteerd en daartoe alle relevante beleidsterreinen en beschikbare instrumenten erbij worden betrokken. De Raad onderstreept dat de financiering voor de wereldwijde volksgezondheid op mondiaal, regionaal en nationaal niveau collectief moet worden verhoogd, onder meer in de vorm van subsidies en innovatieve financiering die helpen binnenlandse middelen in partnerlanden te mobiliseren en die open en voorspelbare handel bevorderen. In dit verband zegt de Raad andermaal toe om ten minste 20 % van de officiële ontwikkelingshulp die wereldwijd in het kader van de verordening NDICI-Europa wordt verstrekt, uit te trekken voor sociale inclusie en menselijke ontwikkeling.
8. De Raad is ingenomen met de strategie en roept de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten op om, binnen hun respectieve mandaten en bevoegdheden, de leidende beginselen toe te passen en waar nodig uitvoering te geven aan de daarin voorgestelde actielijnen en initiatieven, onder meer:
- a) met concrete maatregelen ter bevordering van de wereldwijde gezondheid in alle betrokken sectoren, waaronder volksgezondheid, klimaat en milieu, onderzoek en innovatie, digitalisering, onderwijs, sociale bescherming, water en sanitaire voorzieningen, landbouw en voedselsystemen, corruptiebestrijding, handel, internationale ontwikkelingssamenwerking, mechanismen voor civiele bescherming, en humanitaire bijstand, en voorts in alle betrokken financieringsinstrumenten en financiële instellingen in verband met de EU-begroting, waartoe volksgezondheid gemainstreamd wordt in alle beleidsterreinen en de synergie met relevante EU-kaders, initiatieven en beleidsmaatregelen wordt bevorderd; middels bevordering van een transformatieve aanpak waarbij de onderliggende oorzaken van genderongelijkheid worden aangepakt;
 - b) via versterking van de capaciteit en nauwere coördinatie, onder meer middels informele samenwerking, zodat initiatieven en maatregelen doeltreffender en effectvoller worden en de EU en haar lidstaten in internationale fora met één stem spreken en de dialoog en gezamenlijke communicatie-inspanningen op multilateraal, regionaal en nationaal niveau intensiveren;

- c) door proactief en constructief de multilaterale samenwerking te helpen versterken door bestaande lacunes in de mondiale governance op te vullen en te zorgen voor complementair en samenhangend optreden, met een versterkte, doeltreffendere, verantwoordingsplichtige en duurzaam gefinancierde WHO als spil, waarbij wordt opgemerkt dat over de door de EU gewenste formele waarnemersstatus bij de WHO gesproken en besloten kan worden in de desbetreffende Raadsstructuren;
 - d) door bilaterale, regionale, transregionale en mondiale partnerschappen te versterken en door via een Team-Europa-aanpak en uitvoering van Team Europa-initiatieven op maat gesneden nationale en regionale antwoorden te vinden in overeenstemming met de in de strategie vastgestelde prioriteiten, onder meer door lokale gemeenschappen en maatschappelijke organisaties te ondersteunen en door actief de dialoog op te zoeken, waaronder politieke en mensenrechtendialogen met partnerlanden;
 - e) door regelmatig de balans op te maken van de voortgang en het effect van de strategie, te beginnen uiterlijk in 2024.
9. De Raad roept ertoe op om tijdens de uitvoering van de strategie het maatschappelijk middenveld, de academische wereld, de particuliere sector, de EIB en de EBWO en andere Europese ontwikkelingsbanken en financiële instellingen, het VN-systeem met inbegrip van de WHO en andere relevante actoren, Gavi, de Vaccine Alliance en het Wereldfonds voor de bestrijding van aids, tuberculose en malaria, te blijven betrekken bij de verwezenlijking van de doelstellingen en prioriteiten van de strategie.
10. Voorts verzoekt de Raad de diensten van de Commissie en de EDEO om:
- a) een coherente mondiale EU-gezondheidsdiplomatie te ontwikkelen, en daarbij voort te bouwen op en optimaal gebruik te maken van de bestaande capaciteiten, op basis van de Team Europa-aanpak, in coördinatie met de lidstaten;
 - b) belangrijke EU-delegaties sterker toe te rusten voor vraagstukken op het vlak van de wereldwijde volksgezondheid, via onder meer detachering van nationale deskundigen;
 - c) de uitvoering en het effect van de strategie te monitoren en evalueren aan de hand van een in nauwe samenwerking met de lidstaten te ontwikkelen geïntegreerd en participatief kader, waarbij wordt voortgebouwd op bestaande monitoring- en evaluatie-instrumenten en er meer inspanningen worden geleverd om naar leeftijd en geslacht uitgesplitste gegevens te vergaren, alsmede aan de hand van voortgangsverslagen en via jaarlijkse vergaderingen ter bespreking van de vooruitgang, waaronder in het Global Health Policy Forum.